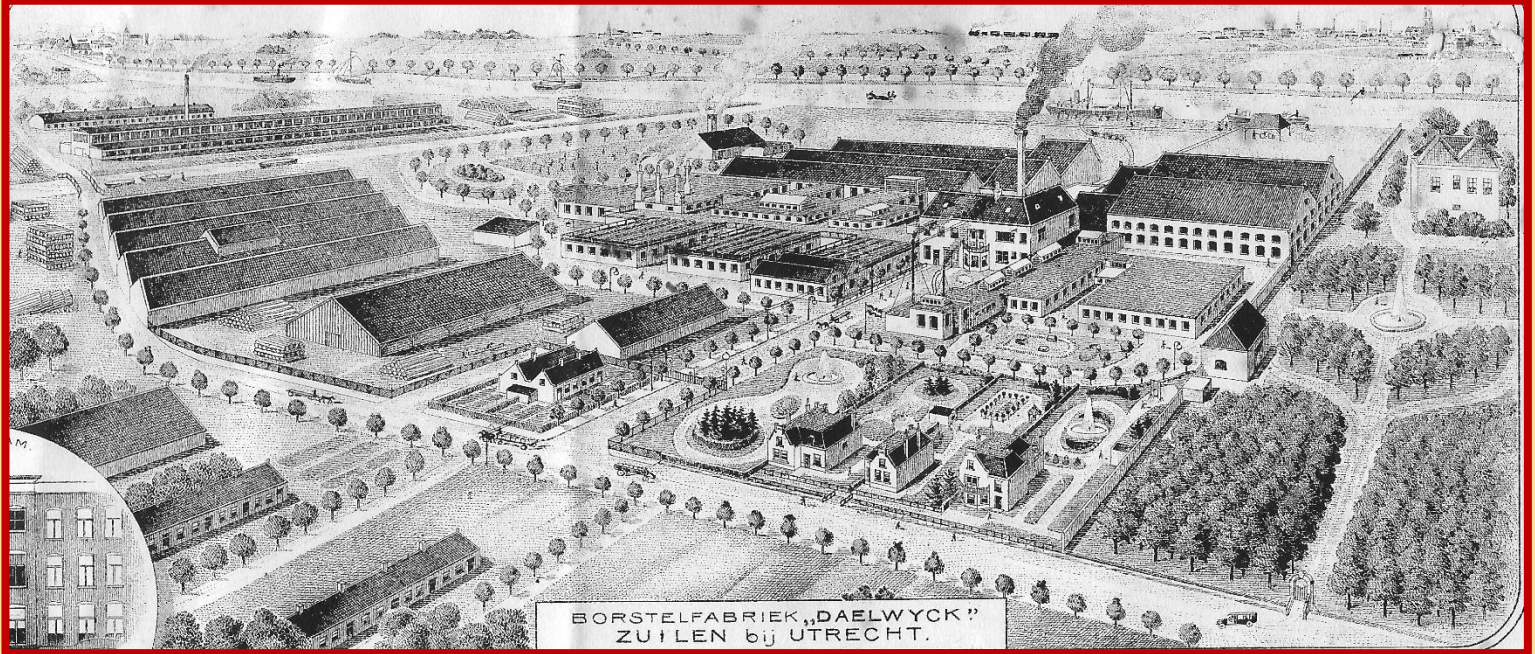

De Borstelfabriek Gebrs. Jonker

Aan de Daalseweg 171 ontstond vanaf 1910 een groot bedrijf dat dus al vóór de komst van Werkspoor en Demka actief was in Zuilen: de Borstelfabriek van de Gebrs. Jonker.

Het hoofdkantoor van de borstelfabriek stond in Amsterdam. Deze fabriek werd al in 1726 opgericht. De heer J(acob) Jonker was een van de gebroeders Jonker die de directie vormden.

Hij heeft in Zuilen een fabriek opgezet waar alle bewerkingen voor het maken van borstels en kwasten werden uitgevoerd, van het maken van de steel tot het (met de hand) intrekken van de plukjes varkens- en geitenhaar in het borstelgedeelte. De fabriek vervaardigde verfkwasten van een hoge kwaliteit onder de merknaam Monobloc. De fabriek werd gevestigd in allerlei gebouwen rondom het terrein; de heer J. Jonker nam zijn intrek in 'Daelwijck', Daalseweg 163, het latere gemeentehuis van Zuilen. De heer Jonker was ook een van de eerste inwoners die een eigen auto bezat mét, zoals toen gebruikelijk, een chauffeur. (Een beetje directeur liet zich in een koets toen ook rijden door een koetsier, dus bij een zichzelf voortbewegende koets hoorde als vanzelf een 'koetsier'.) Hoewel in de handelsnaam dus 'gebroeders' Jonker staat genoemd, werd de Zuilense vestiging gerund door de heer Jacob Jonker. (Naar hem werd ook de laan genoemd bij de De Muinck Keizerlaan).

Jacob Jonker

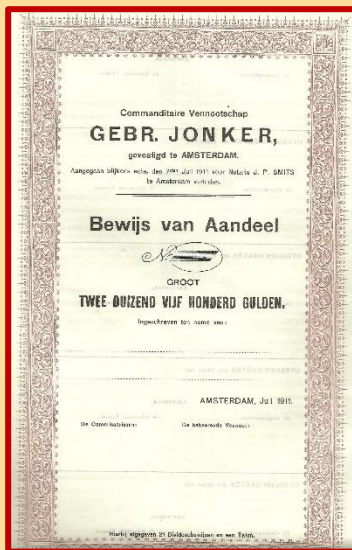
Heel veel borstels natuurlijk

De fabriek die in Amsterdam stond verplaatste de productie naar Zuilen. De 'Gebr. Jonker' was een groot bedrijf dat internationaal actief was en bijvoorbeeld ook aandelen uitgaf. Het aandelenregister werd al jaren geleden geschonken aan het Museum van Zuilen.

Het personeel van de borstelfabriek van de gebroeders Jonker maakte (gedurende een week) in de vakantie (!) de fabriek schoon. Dit is de schoonmaakploeg die dit werk uitvoerde. De foto is van 1948/1950. Links vooraan is mevrouw Smit.

De fabriek behoorde indertijd tot een van de grote werkgevers in Zuilen.

Aandeel van de borstelfabriek.

En als we kijken naar het briefhoofd dat de gebroeders gebruikten, waarop als een soort luchtfoetie het complex afgebeeld werd, dan dwingt de omvang zeker respect af. Op het door de Borstelfabriek gehanteerde brief-

hoofd (uit 1926) lezen we de naam die gebruikt werd: Borstelfabriek 'Daelwijck'. Die naam staat ook op de gevelsteen boven het stenen toegangspoortje dat de Gebrs. Jonker in 1912 lieten bouwen.

Reclamekaart van de fabriek voor de promotie van scheerkwasten.

De fabriek floreerde in de tijd dat het schoonmaken van de kamers in het

huis en bedrijf nog met bezems gedaan werd en het schrobben van het straatje voor de deur nog een wekelijks terugkerend ritueel was.

De haren van de dames werden met een damesborstel geborsteld en die van de heren natuurlijk met een herenborstel.

Ook het boenen van de vuile was werd door vaardige handen en een borstel gedaan en er werd vroeger voor het schuieren van de 'hoge zijde' zelfs een apart borsteltje gehanteerd. Naast een uitgebreid assortiment borstels voor huishoudelijke werkzaamheden werden nog veel kwasten voor schilderwerk gebruikt. In een advertentie van omstreeks 1930 lezen we dat de Gebrs. Jonker fabrikanten zijn van: 'Punt-, band- en zinkwitkwasten, kwasten voor waterverf, lakkwasten, rond, ovaal en plat, huishoudelijk borstelwerk, toiletborstels, scheerkwasten, fabrieksborstels, bezems, staaldraadborstels, teerkwasten, boenders, merkkwasten en paardenborstels.' Opvallende afwezige: tandenborstels.

Het Museum van Zuilen gaat verhuizen!

Het Museum van Zuilen groeide de afgelopen jaren 'gewoon' door! En dus werd uitgekeken naar een grotere locatie. De Werkspoorfabriek (voorheen de 'Nieuwe Plaatwerkerij' van Werkspoor) blijkt een uitstekende plek, en wie weet groeien we vandaaruit nog verder door. De wíl is er, de kennis ook en de collectie groeit nog dagelijks.

Voor het realiseren van een duurzaam museum heeft het Museum van Zuilen nog steeds een groot aantal donateurs nodig. Natuurlijk zijn we bijzonder trots op het grote aantal donateurs (meer dan 220) dat zich inmiddels al heeft opgegeven (we zijn ondertussen de € 10.000 al gepasseerd!) Toch moet het méér worden. Help ons alstublieft. U kent vast wel iemand die óók uit Zuilen komt (familie?), of óók trots is op Zuilen vanwege die rijke geschiedenis (collega?), of iemand van wie u weet dat hij of zij een mooier, groter, beter Museum van Zuilen kan of wil steunen (vriend/in?)!

Donateur S, M, L en XL

Er zijn verschillende mogelijkheden:

- Donateur S:** De 'Donateur S' betaalt tot € 25 per jaar en geeft zo aan het Museum van Zuilen een warm hart toe te dragen.
- Donateur M:** De 'Donateur M' betaalt € 50 euro per jaar en krijgt een 'Kalender van Zuilen', met fraaie foto's van 'Zuilen, toen Zuilen nog Zuilen was'.
- Donateur L:** Doneert u jaarlijks een bedrag van € 100? Gefeliciteerd! U bent lid van 'De Club van 100'. Natuurlijk krijgt u ook de 'Kalender van Zuilen', maar... u heeft een vierkante meter van het Museum van Zuilen geadopteerd en als dank plaatsen we uw naam op de plattegrond van het museum die op een mooie plaats in het nieuwe Museum van Zuilen komt te hangen.
- Donateur XL:** De 'Donateur XL' schenkt het Museum van Zuilen een maandelijkse bijdrage van minimaal 10 euro en krijgt naast de vermelding op de plattegrond met de adoptie-donateurs per vierkante meter en de kalender ook jaarlijks een uitnodiging voor een donateursdag.
Dan is in het Museum van Zuilen een lezing over een Zuilens onderwerp, uitleg over de Werkspoortafel en na afloop een boekje over het thema van de lezing.

Het formulier waarmee u zich kunt aanmelden als donateur vindt u met de volgende link. <http://www.museumvanzuilen.nl/museum/help-het-museum-van-zuilen/>

Mocht een en ander niet lukken, een mailtje naar info@museumvanzuilen.nl werkt ook, dan schrijven we u graag in

Een eenmalige gift is ook welkom

Niet iedereen wil donateur worden. De jaarlijkse of maandelijkse verplichting schrikt soms af. Dan is het goed te weten dat we ook heel blij worden van uw eenmalige gift. Wil u dan zo vriendelijk zijn bij uw overschrijven aan te geven dat het om een eenmalige GIFT gaat? Dank u wel!

**Het rekeningnummer van de
Stichting Museum van Zuilen is**

NL84 INGB 0004 2830 95